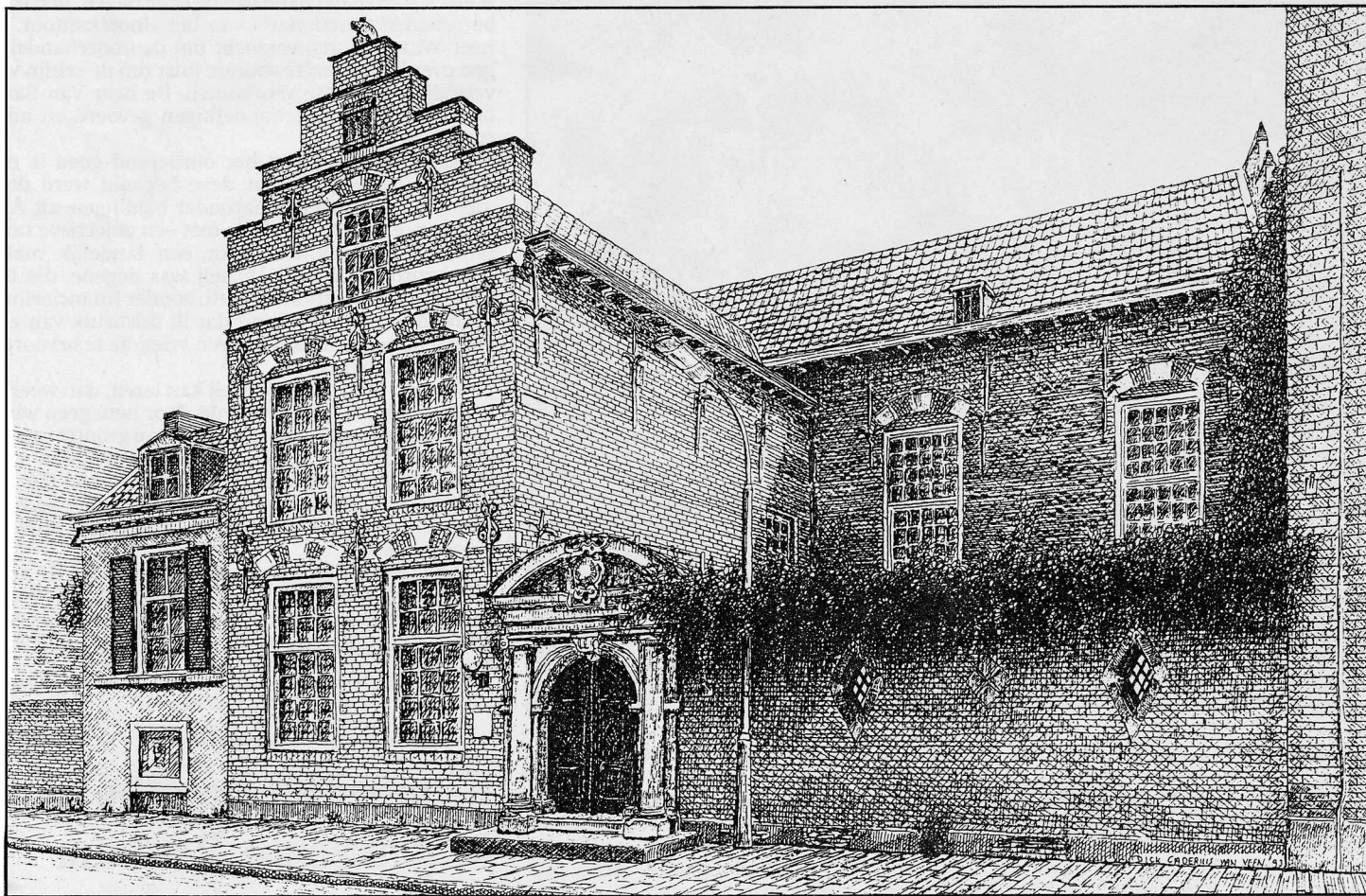

Een bolwerk van rijke magistraten

♦ Het Presickhaeffs Huys aan de Kerkstraat in Arnhem. Het fraaie poortje was er al in 1452. (Tekening Dick Caderius van Veen)

Verliefd op Arnhem

Dick Caderius van Veen is al enkele jaren bezig om de vele stadsgezichten van Arnhem vast te leggen in fraaie pentekeningen. Die pentekeningen vormen het middelpunt van 'Verliefd op Arnhem': een serie mijmeringen over de fraaiste plekjes in de Gelderse hoofdstad.

door HARRY VAN DER PLOEG

ARNHEM – De Kerkstraat in Arnhem was vroeger een straat op stand. Vanaf de late middeleeuwen namen schepenen, burgemeesters, raadsheren, rechters en ontvangers hun intrek in de statige panden. Op de hoek van Kerkstraat, Koningstraat en Broerenstraat herinnert het fraaie Presickhaeffs Huys aan de tijden van weleer. Menige ma-

gistraat van Arnhem of Gelderland heeft in dit bolwerk gewoond.

Wie er thans om heen loopt, treft nog drie gebruikers aan: de Stichting Beeldende Kunst Gelderland, het Buro voor Rechts-hulp en de ABN/AMRO. De oudste akte waarin het huis wordt genoemd, stamt uit 1452 en is afkomstig van Van Gelis ingen Nulandt, destijds schepenen van Arnhem. Toen werd er nog gesproken over de 'Kyrckstraete' en de 'Conynckstraete'. Het pand was eerder eigendom geweest van een zekere Geerloch van Aefferden.

Tussen de bestuurlijke clans van Arnhem is heel wat afgevochten, dus er zullen in het bolwerk ongetwijfeld een paar slimme intriges bedacht zijn. De huidige naam kreeg het huis dankzij het geslacht Van Presickhave, leenheren van het gelijknamige landgoed buiten Arnhem. Het eerste familielid dat naar de Kerkstraat verhuisde, was in 1515 Bernt van Presickhave. De man was behalve richter van de

Veluwe ook nog eens schepenen en burgemeester van Arnhem; over vermenging van functies werd in die tijd nog niet moeilijk gedaan.

In het jaar 1566 nam raad van Gelderland Joost van Cranevelt het huis over. Zijn naam herinnert aan het Cranevelts spijker, een landhuis dat waarschijnlijk bij de huidige ingang van Sonsbeek aan de Apeldoornseweg heeft gestaan. De oude stad was toen aan alle kanten omgeven met spijkers met graanzolders, die de burgers voedsel moesten garanderen. Wie zo'n spijker bezat, had veel macht.

Tussen de inwoners van het Presickhaeff Huys en het land van de Veluwe bleef altijd een band bestaan. Zo liet meester metselaar Otto Reijers, die het pand vanaf 1768 deelde met meester timmerman Hendrik Roelofs, samen met zijn broer Zeger de gronden ontginnen in het Papendal en daar boerderijen bouwen.

In het oude patriciërshuis heeft ook menig kastelein een glaasje voor zijn klanten gevuld. Jan Hendrik Daems begon ermee na 1827. Een deel van het pand

werd vervolgens gebruikt door drie generaties slijters van de familie Hulskens. Daarna volgde de drankhandel van Sonneveld. Kastelein W. Willemsen van Café Cambrianus aan de Koningstraat verhuisde in 1916 naar het Presickhaeff Huys en bedacht toen de naam Odeon voor zijn nieuwe zaak. Een oude gelagkamer deed dienst als danszaal. Tot ver na de Tweede Wereldoorlog zat in een deel van het pand nog een café van vader en zoon G. en H.J.M. Sonneveld.

Tijdens deze eeuw is het huis nog een paar keer van eigenaar veranderd. Directeur A. Romeijn van de NV Nederlandse Installatie Compagnie verkocht het aan de Van Ranzows Bank. Na een fusie werd de Twentsche Bank eigenaar, daarna volgde de ABN. De gemeente nam Odeon later voor een symbolisch bedrag over. Het bolwerk maakte intussen menige restauratie door, waarbij er wat zorgvuldiger te werk gegaan werd dan voorheen. Ooit is er zelfs een oude molenwiek als zolderbalk gebruikt om de boel te verstevigen.